

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

MOŽNÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY PRO ROZVOJ ČG

Při formulaci očekávaných výstupů pro rozvoj čtenářské gramotnosti jsme vycházeli z praktických poznatků a zkušeností učitelů, kteří dlouhodobě usilují o rozvoj čtenářských dovedností žáků ve svých předmětech. Záměrně jsme zvolili závěr 5. a 8. ročníku, které vnímáme jako důležité uzlové body při přechodu k náročnějšímu čtenářství. Výstupy nabízejí možnost, jak zaměřit činnost školy na cílený rozvoj ČG v jednotlivých předmětech.

Při jejich formulování jsme zjistili, že v českém školním prostředí citelně chybí čtenářské vývojové kontinuum. Takové kontinuum by popisovalo následnost konkrétních dovedností, které by mohl či měl žák při rozvoji své čtenářské gramotnosti zvládnout. Čtenářská kontinua v edukačně vyspělých zemích pomáhají učitelům při diagnostice dosažené úrovně žáků a jsou cenným nástrojem při plánování výuky čtenářské gramotnosti. Jsme si vědomi, že předkládané materiály v žádném případě nemohou suplovat takto pojatá čtenářská kontinua.

Očekávané výstupy pro I. stupeň – Český jazyk a literatura**Žák na konci 5. ročníku:**

- samostatně, případně s využitím konzultace s učitelem nebo spolužákem, si vybírá knihy a texty, které mu přinášejí zážitek z četby;
- vytrvá při čtení delších textů (30 – 40 minut), využívá nabízené příležitosti ke čtení ve škole i doma;
- vede si záznamy o četbě;
- klade otázky k textu, které vedou k porozumění obsahu a významu textu;
- zformuluje (ústně nebo písemně) hlavní myšlenky textu;
- u beletristického textu převypráví děj, popíše a jednoduše charakterizuje hlavní postavy, uvede místo a čas děje;
- u odborného textu odliší podstatné informace od ostatních;
- pro porozumění textu využívá svých znalostí o struktuře textu (název, členění na odstavce, klíčová slova, tučně tištěná písmena...);

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

- volí strategie, které mu usnadňují porozumění textu (např. vrací se v textu, klade si otázky, podtrhává si v textu, hledá klíčové pojmy a vztahy mezi nimi, pokouší se o sumarizaci, aktivizuje a zapojuje své dosavadní vědomosti, zkušenosti a postoje...);
- samostatně si stanovuje své čtenářské cíle a pravidelně reflektuje průběh svého čtení a čtenářství;
- na základě čteného textu vyslovuje své domněnky a hypotézy týkající se příčin a následků děje a jednání postav, které porovnává se svou předchozí čtenářskou a životní zkušeností;
- využívá svých zkušeností s různými druhy textů k dalšímu učení - k obohacení vlastního vyjadřování a k tvořivým činnostem (výtvarným, hudebním, dramatickým, při psaní vlastních textů);
- využívá různé grafické organizéry k vizualizaci (znázornění) čteného nebo systematizaci hlavních myšlenek;
- diskutuje o přečteném, vyjadřuje své pocity a dojmy z přečteného; propojuje je se svými vlastními životními a čtenářskými zkušenostmi.

Očekávané výstupy pro I. st. - Člověk a jeho svět

Žák na konci 5. ročníku:

- formuluje vlastními slovy hlavní myšlenku sdělení;
- podle účelu čtení vyhledává a srovnává informace z minimálně dvou zdrojů;
- vyhledá podstatné informace v textu a zvolí si vlastní způsob jejich zaznamenávání;
- vyhledá informace v nelineárních zdrojích (mapy, tabulky, grafy, nákresy, atd.);
- rozpozná, že čtenému nerozumí, volí vhodné strategie k porozumění.

Očekávané výstupy pro I. st. - matematika

Žák na konci 5. ročníku:

- v textu slovní úlohy vyhledá potřebné údaje k jejímu řešení;
- matematizuje slovní úlohy, situace i problémy z reálného života vyjádřené textem;
- ke znázornění a řešení matematické úlohy používá náčrtky, grafy, tabulky apod.;

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

- čte s porozuměním v nelineárních zdrojích (jednoduché tabulky, grafy, diagramy, atd.) a informace z nich vyhodnocuje, případně formuluje problémové otázky;
- vhodně používá základní matematické pojmy a symboly k ústnímu i písemnému vyjadřování;

Očekávané výstupy pro II. st. - český jazyk a literatura

Žák na konci 8. ročníku:

- pro porozumění textu využívá svých znalostí o formě textu, např. o struktuře a dalších ustálených prvcích, všímá si zvláštností a hledá důvody jejich použití;
- rozpoznává v textu jazykové a kompoziční prostředky, které autor používá k dosažení svého záměru;
- pro svou četbu si vybírá literárně náročnější texty, které mu přinášejí zážitek z četby;
- hodnotí literární dílo, vyjadřuje své vlastní prožitky a pochopení, v případě potřeby využívá společensky sdílené interpretace;
- po dočtení textu zhodnotí, zda byl jeho původní záměr a cíl četby naplněn, či nikoliv;
- pravidelně reflektuje průběh svého čtení a čtenářství, a to včetně reflexe toho, co nového se při čtení a pro své čtení naučil;
- čte přiměřeně náročné populárně naučné texty o jazyce a literatuře;
- využívá rozličných zdrojů pro vyhledávání potřebných textů či informací, orientuje se ve službách, které poskytuje knihovna (rejstřík beletrie a rejstřík odborné literatury).

Očekávané výstupy pro II. st. – matematika a její aplikace

Žák na konci 8. ročníku:

- rozumí matematickým symbolům a využívá je v ústním i písemném vyjadřování;
- při matematizaci textu vhodně používá matematické pojmy a symboly;

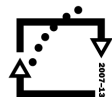
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

- informace z nelineárních zdrojů (grafy, tabulky, diagramy, ...) převede do lineární podoby, interpretuje je, případně formuluje své závěry či hypotézy;
- zvolí vhodný způsob vizualizace textu náčrtem, grafem, tabulkou...;

Očekávané výstupy pro II. st. - člověk a příroda

Žák na konci 8. ročníku:

- vybírá si odborné či populárně naučné texty, které jsou pro něj zároveň zdrojem poznání i prožitku z četby;
- před čtením prohlíží rozsáhlejší strukturovaný text, využívá jeho strukturu (nadpisy, grafy, tabulky, obrázky, vzorce) k předvídání a podle účelu svého čtení vyhledává důležitá místa v textu;
- vizualizuje přečtené prostřednictvím náčrtů, grafů, symbolů ...;
- při kladení otázek k textu používá správné odborné termíny;
- při kladení otázek za text dodržuje odborný rámec popisovaného přírodního jevu a prostředí;
- hodnotí autorský záměr (např. manipulace, vystrašení, pobavení, vyvolání diskuse), dává ho do kontextu společenského, situačního, ...;
- ověřuje vlastní hypotézu v textu, experimenty, měřením;
- využívá alespoň dva nelineární zdroje (graf, schéma, náčrt, tabulka, mapa) k získání informací a jejich interpretaci;
- hodnotí důvěryhodnost získaných informací, jejich vztahů a souvislostí, souhlas či nesouhlas dokládá argumenty;
- po přečtení uspořádá kroky přírodního procesu, určí příčinu a následek jevu;
- informace získané z odborných a populárně naučných textů zpracovává do podoby vlastních výstupů (textů, prezentací);
- informace z četby kriticky vyhodnocuje a využívá k aktivnímu jednání ve škole i ve svém životě.

Očekávané výstupy pro II. st. - dějepis

Žák na konci 8. ročníku:

- rozpoznává v textech a dalších uměleckých dílech obecně sdílené

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

symbols, hledá jejich význam, případně jej porovnává s dobovým významem a kontextem;

- odhaduje autorský záměr a působení textu na adresáta:
 - reflektuje účinky dobových textů (včetně literárních, propagandistických...) na společenskou atmosféru;
 - porovnává různá podání a stanoviska v textech zabývajících se stejnou událostí (osobností, jevem);
- pro poznání současnosti a minulosti využívá stále širší okruh zdrojů (včetně primárních a sekundárních pramenů), nalézá a vysuzuje z nich informace (fakta), odhaduje názory, postoje autora textu, vyslovuje své domněnky a hypotézy;
- získává informace z nelineárních zdrojů (texty, tabulky, grafy, mapy, karikatury), u dobových zdrojů zohledňuje dobové myšlení a vidění světa;
- jako výsledek práce s textem (pramenem, nelineárním zdrojem) sám vytváří jednoduchá schémata (časová osa, jednoduché porovnávací grafy, tabulky...);
- získává informace za určitým záměrem z více zdrojů, propojuje je a využívá (např. prezentuje je ostatním, vytváří vlastní texty...);
- pro porozumění textu využívá svých znalostí o struktuře textu (název, členění, klíčová slova, druh textu...);
- rozlišuje v textu mezi fakty a názory; sleduje, zda jsou názory podloženy argumenty;
- čte text s vědomím, že se může jednat o autorovu interpretaci historických událostí.